

Stichting 'Duik de Noordzee schoon' houdt geregeld expedities om de het leven onder water te onderzoeken en om de rommel op de bodem op te ruimen. Dit weekeinde is het weer zover.

'Noordzee is onze voortuin'

Lotte Burger

IJmond ★ „De Noordzee is onze voortuin, daar moeten we zuinig op zijn. Het is dan ook erg jammer dat maar weinig mensen beseffen wat zich afspeelt op de bodem van dat grijze water.” Ben Stiefelhagen kan uren over het belangrijkste natuurgebied van Nederland vertellen. Hij heeft in zijn leven al meer dan zeventienduizend duiken gemaakt over de hele wereld. Toch blijft de Noordzee voor hem een van de meest bijzondere plekken om te duiken. „De Noordzee is een onvoorspelbare plek waardoor iedere duik weer anders is.” Dit weekeinde maakt hij met zijn stichting 'Duik de Noordzee Schoon' een expeditie naar de Borkumse Stenen ten noorden van Schiermonnikoog. In samenwerking met het Wereld Natuur Fonds en Stichting De Noordzee probeert hij tijdens de expeditie het gebied vrij te maken van visnetten en tevens het waterleven te monitoren.

Benaderbaar

Het is alweer 44 jaar geleden dat Ben zijn eerste duik maakte. Hij kan de sensatie van het gevoel van vrijheid in het water nog goed herinneren. „Ik voelde me licht en

vrij. Je komt in een omgeving waar de dieren overal om je heen zwemmen. Kleine vissen, grote vissen, tot walvishaaien aan toe. De dieren in het water zijn benaderbaar, dat in tegenstelling tot de dieren op het land. En dat maakt het duiken voor mij extra bijzonder.” Ben zag de diversiteit aan vissen en anemonen in de Noordzee, een kleurenparadijs waar hij tot dan toe nog weinig van af wist. Volgens de enthousiaste duiker zijn er nog altijd veel mensen die denken dat de Noordzee enkel bestaat uit grijs water en kleurloze vissen. Maar niets is minder waar. „De vele wrakken op de bodem van de zee zorgen voor prachtige vissoorten en anemonen. Als ik mensen wel eens foto's of filmpjes laat zien van een expeditie, dan kunnen ze hun ogen niet geloven.”

Spookvissen

Toch ziet Ben ook de problematiek die zich onder water afspeelt. Het is een van de redenen dat hij in 2009 besloot een stichting op te zetten: 'Duik de Noordzee Schoon'. „Voordat de stichting werd opgericht, organiseerde ik regelmatig commerciële duiken in de Noordzee. Toen al zag ik talloze achtergebleven visnetten met vaak nog levende krabben en vissen erin. Deze visnetten zijn ooit vast ko-

De wrakken zijn in trek bij veel vissoorten.

men te zitten in de wrakken op de bodem, waardoor beroeps- maar ook sportvissers deze hebben moeten achterlaten. Een ernstige vorm van vervuiling die ook wel spookvissen wordt genoemd.” Volgens Ben is het spookvissen een probleem waar niemand echt iets aan doet. Toen hij het niet langer kon aanzien, besloot hij dan ook zelf een stichting op te richten. Samen met een team van vijftig ervaren duikers maakt hij ieder jaar meerdere expedities om de wrakken in de Noordzee te bevrij-

den van de netten. Hierdoor kunnen nog vele vissen en krabben worden gered die soms al maanden in de netten vastzitten.

Kraamkamers

Peter van Ling is een van de eerste wrakduikers die zich aansloot bij de stichting. Hij is als directeur van woningcorporatie Velison Wonen dagelijks in IJmuiden te vinden. In zijn kantoor kijkt hij uit over de Noordzee, een van zijn favoriete duikplekken. „Ik heb ongeveer tweeduizend duiken gemaakt,

waarvan 450 in de Noordzee. De geschiedenis van de wrakken en de diversiteit aan vissoorten die deze 'kraamkamers' voortbrengen, maken van de Noordzee het belangrijkste natuurgebied van Nederland. Daar zouden meer mensen zich van bewust moeten worden.”

Peter ziet na al die jaren helaas ook de negatieve gevolgen van het spookvissen. „Ik kan zeggen dat er nu minder vis zwemt dan twintig jaar geleden. Ook zijn de vissen kleiner geworden. Toch blijf ik

mijn werk bij de stichting voortzetten, want ik zie dat we resultaten boeken. Wrakken die wij schoonmaken, blijven over het algemeen ook schoon. En dat stimuleert om door te gaan.”

Educatie

Volgens Peter moeten mensen beseffen dat de Noordzee een belangrijk natuurgebied is dat beschermd moet worden. Handhaving is hierbij noodzakelijk, maar Peter denkt dat vooral educatie een belangrijke bijdrage levert aan het

oplossen van het vervuilingprobleem. „Wij proberen met de stichting de mensen meer kennis te geven over wat zich afspeelt in de Noordzee en hoe je met dit natuurgebied moet omgaan. Een stukje bewustwording dat hard nodig is.” Hoewel het oplossen van het vervuilingprobleem een groot karwei is, zijn de duikliefhebbers positief over de toekomst. Mede doordat de stichting steeds meer samenwerkingsverbanden aan gaat met andere organisaties. Daarbij ziet ook de overheid steeds meer in dat het

spookvissen een probleem is. Ben: „Wij hebben onze goed draaiende economie te danken aan de Noordzee. Maar de overheid en beroepsvisser moet ook inzien dat als we nu niets doen, de situatie er in de toekomst niet beter op wordt.” De komende dagen zet een groep van dertig duikers de schoonmaakklus voort. Het duikteam bestaat uit biologen, fotografen, filmers, archeologen enzovoorts. Ben: „Samen bundelen we onze krachten om van de Noordzee een nog mooiere plek te maken.”

FOTO UDO VAN DONGEN

Het schoonmaken vereist veel precisie.

FOTO COR KUYVENHOVEN

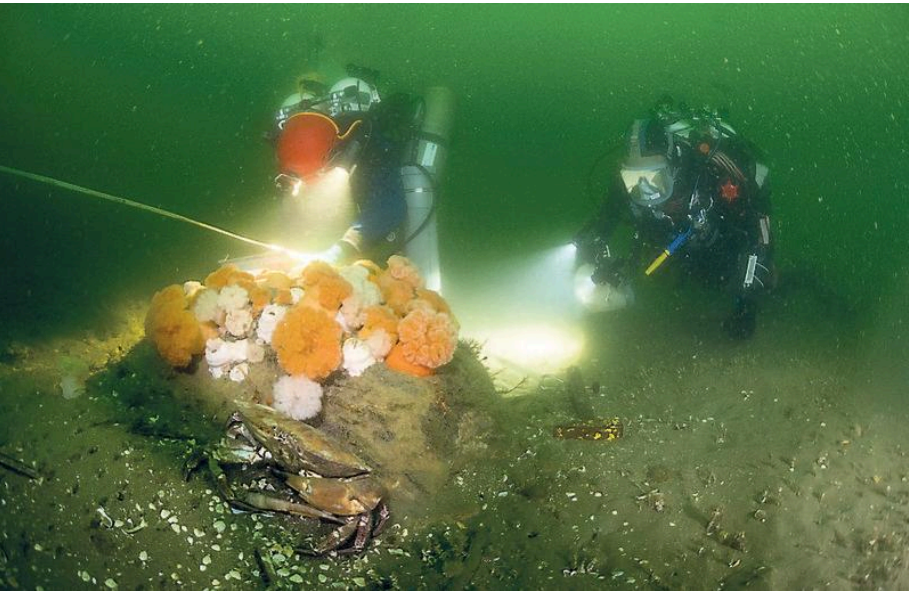
Met een kleine boot wordt naar de afgelegen plekken gevaren.

FOTO COR KUYVENHOVEN

De duikgroep bij een van de vorige expedities.

FOTO JOOST VAN UFFELEN

De Noordzee zit vol kleurrijke anemonen.

FOTO UDO VAN DONGEN

Wrakken zijn kraamkamers van de zee

Vorbereiding

Een duik in de Noordzee vraagt om een goede voorbereiding. Alle wrakduikers moeten dan ook verplicht verschillende trainingen doorlopen bij opleidingscentrum 'Get Wet Maritiem'. Ben: „Ik moet er zeker van zijn dat de mensen op de boot weten wat ze moeten doen bij een noodsituatie. Onder water kan een klein probleem immers al levensgevaarlijk zijn. Daarbij is de Noordzee een onvoorspelbaar water, waardoor een goede voorbereiding noodzaak is.”